

Nepageidaujamų įvykių stebėsenos vystymas ir plėtra

*Virginija Kanapeckienė
Higienos institutas
2019 m. vasario 22 d., Vilnius*

Pranešimo planas

I.LR VK audito ataskaitos rezultatai

II. LR VK audito ataskaitos rekomendacijos ir įgyvendinimo planas

III. Nį stebėsenos kompiuterizavimas

V. Galimos kompiuterizavimo alternatyvos

LR Valstybės kontrolės auditas

Valstybinio audito ataskaita

Asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybė: saugumas ir veiksmingumas

(2018 m. rugsėjo 28 d.)

https://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=2

<https://www.vkontrole.lt/failas.aspx?id=3874>

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽIŪSTAMI

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS
PASLAUGŲ KOKYBĖ: SAUGUMAS IR
VEIKSMINGUMAS

2018 m. rugsėjo 28 d.

Nr. VA-2018-P-9-3-9

LR Valstybės kontrolės audito tikslas ir vertinami klausimai

Tikslas

įvertinti, ar užtikrinama, kad asmens sveikatos priežiūros paslaugos būtų **saugios** ir veiksmingos

Vienas iš audito klausimų:

ar tinkamai nustatyti ir valdomi procesai, kad veiksniai, didinantys riziką pakenkti paciento sveikatai, būtų maksimaliai suvaldyti?

NĮ valdymo proceso tinkamumo kriterijai

Atliekant auditą laikytasi nuomonės, kad NĮ valdymo procesas tinkamas, kai:

- ✓ NĮ registravimo tvarka sudaro prielaidas registruoti **visus įvykius ir aplinkybes**, atsiradusias dėl veikos, sukėlusios ar galėjusios sukelti NĮ pacientui.
- ✓ **Privalomų registruoti NĮ sąrašas atnaujintas**, atsižvelgus į tarptautinę praktiką ir šalies patirtį.
- ✓ Gydomo įstaigose atliekamas NĮ valdymas: **įstaigos pasitvirtinusios NĮ registravimo tvarkas, nusistačiusios ne tik privalomus NĮ**.
- ✓ **Pacientų skundai** apibendrinami ir įvertinami kaip NĮ šaltinis.

VK audito pagrindiniai faktai apie NĮ

- ❖ **Labai mažas** užregistruotų NĮ mastas. Tai rodo, kad NĮ valdymas nėra įstaigoms svarbus.
- ❖ **Pusė įstaigų** nėra nusimačiusios registruoti kitus nei privalomus NĮ
- ❖ **19 proc.** įstaigų iš 262 apklaustų nurodė neturinčios patvirtintos NĮ registravimo tvarkos.
- ❖ **54 proc.** iš 28 detaliau analizuotų įstaigų **neužregistravo nei vieno** iš privalomų NĮ (dažniau rajonuose) per pastaruosius metus, o viena įstaiga nurodė, kad pas juos per 12 metų nebuvo nei vieno NĮ.
- ❖ **Gerosios praktikos pavyzdžiais įvardintos**
  - ❖ **Klaipėdos universitetinė ligoninė**
  - ❖ **Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos**

Priežastys, dėl kurių neregistruojami NĮ

Gydymo įstaigų apklausos duomenimis, **pagrindinės priežastys**, nulemiančios nenorą registruoti NĮ:

- ❑ Darbuotojų atsakomybės ir sąmoningumo stoka - sunku pripažinti savo darbo trūkumus ir apie juos pranešti;
- ❑ Įstaigos vadovų požiūris – „užglaistomi“ skundai ir NĮ;
- ❑ Viešumo, tikrinimų, nuobaudų ir atsakomybės baimė;
- ❑ Baimė, kad NĮ pacientų bus įvertintas kaip žala sveikatai, bus pateikti kaltinimai/ieškinyai atlyginti žalą;
- ❑ Baimė prarasti reputaciją, licenciją;
- ❑ Nenoras skųsti kolegų.

VK audito informacija apie pacientų skundus

Įstaiga	2015	2016	2017
SAM	4586	3252	3339
VASPT	333	394	352
Pacientų sveikatai padarytos žalos įvertinimo komisija	221	257	131
VLK	125	102	72
	5 265	4 005	3 894

Pacientų skundai nevertinami kaip informacijos apie NĮ šaltinis.

Kasmet Pacientų sveikatai padarytos žalos įvertinimo komisija apie **120** gautų pareiškimų pripažįsta kaip **pacientui padarytą žalą**, bet jie nevertinami kaip NĮ.

VK audito pagrindiniai rezultatai

NĮ valdymas neišnaudojamas pacientų saugai gerinti

**Neskatinama
registruoti NĮ**

**NĮ valdymo
procesas šalyje
tobulintinas**

**Neturint duomenų apie
NĮ, sunku imtis
prevencinių veiksmų,
didinančių pacientų
saugą**

VK audito ataskaitos rekomendacijų įgyvendinimo planas

Patvirtintas - LR SAM ministro 2018 m lapkričio 20 d įsakymu Nr. V-1323

Rekomendacija SAM

- ❖ 2. Siekiant didinti pacientų saugą ir mažinti diagnostikos ir gydymo komplikacijas, nepageidaujamas pasekmes pacientų sveikatai:
  - ❖ 2.1 išplėsti šalyje privalomų registruoti NĮ sąrašus ir jų identifikavimo šaltinius;
  - ❖ 2.2 periodiškai atlikti surinktų duomenų apie NĮ analizę, siekiant nustatyti prevencines priemones;
  - ❖ 2.3 nustatyti ir taikyti priemones, skatinančias gydymo įstaigas nuolat tobulinti NĮ valdymą.

VK audito ataskaitos rekomendacijų įgyvendinimo planas

Priemonės rekomendacijų įgyvendinimui

- ❑ Papildyti teisės aktą, reglamentuojantį NĮ stebėseną (2010-05-06 įsakymas Nr. V-401), įtraukiant NĮ, identifikuotus gavus pacientų skundus - **2019.11.30.**
- ❑ Įpareigoti Higienos institutą kompiuterizuoti NĮ stebėseną, kuri sudarys sąlygas analizuoti įvykius bet koku norimu periodiškumu. Priemonė bus įgyvendinta baigus ES paramos projektą - **2020.10.01.**
- ❑ Išanalizavus kitų ES valstybių narių patirtį, parengti efektyvų **NĮ valdymo modelį** – **2020.03.01.**
- ❑ Papildyti sveikatos apsaugos ministro 2010-05-06 įsakymą Nr. V-401, nustatant detalią stebėsenos tvarką, kuri nacionaliniu lygiu apimtų NĮ, jų priežasčių analizę, prevencinių priemonių numatymą ir viešinimo tvarką – **2020.06.30.**
- ❑ Parengti įstatymų, įteisinančių **žalos be kaltės modelį**, pakeitimo projektus, suderinti su suinteresuotomis institucijomis ir pateikti LRV - **2020.01.15**

NĶ stebēsenos kompiuterizavimas

Informacinė sistema

ES projektas (2017-2020)

Sveikatos sektoriaus procesų valdymo tobulinimas, plėtojant visuomenės sveikatos stebėseną

Įgyvendina- Higienos institutas

Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema - VISS IS

6 moduliai

- Hospitalinių infekcijų epidemiologinės priežiūros ASPĮ
- Antibiotikų suvartojimo ASPĮ
- **Nepageidaujamų įvykių stebėsenos**
- Gyvensenos tyrimų savivaldybėse
- ASPĮ metinių sveikatos statistikos ataskaitų teikimo
- Sveikatos rodiklių analizavimo ir grafinio atvaizdavimo

VISS IS funkcinė shema

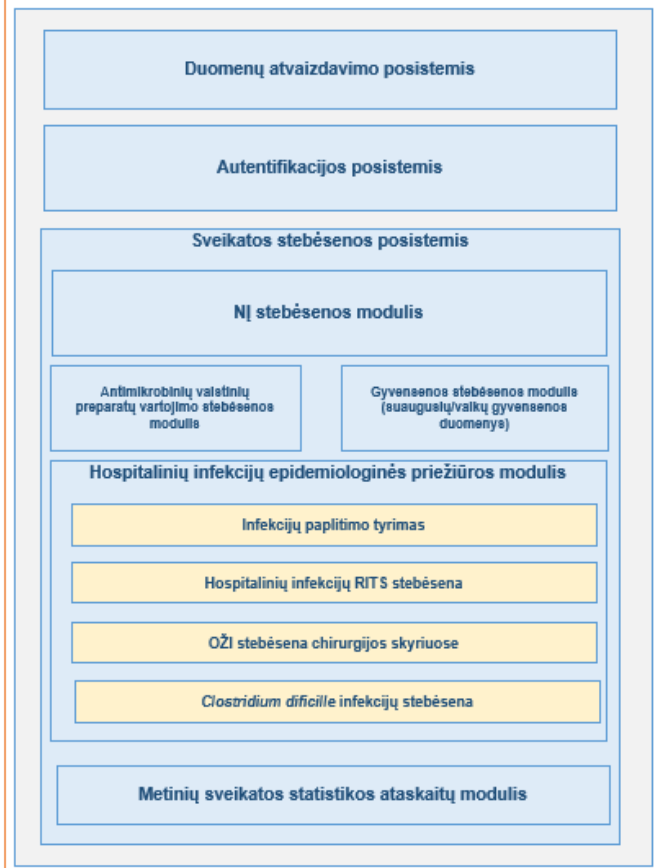
VISS IS išorinio portalo neregistruoti naudotojai

VISS IS išorinio portalo registruoti naudotojai

VISS IS išorinis portalas

VISS IS HI vidiniai naudotojai

VISS IS HI administratoriai

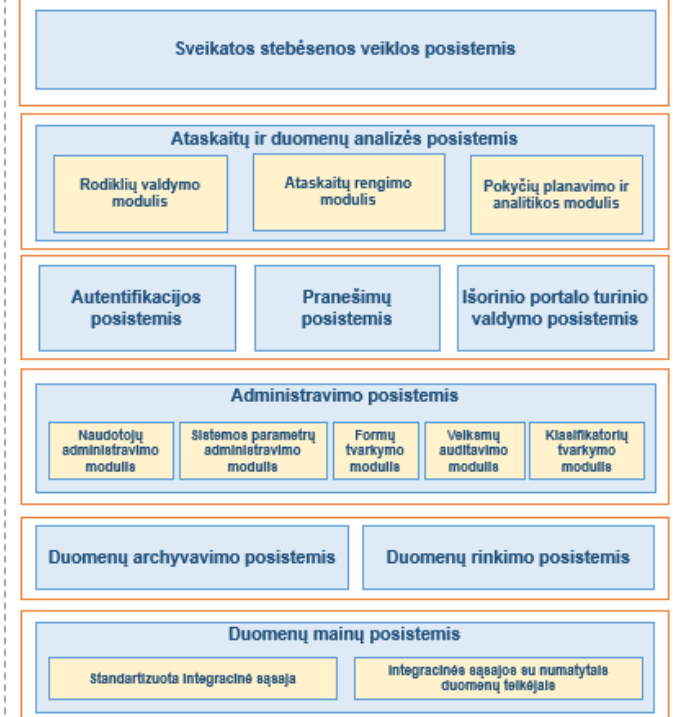

VISS IS išorinio portalo bazė (-ės)

VISS IS vidinio portalo bazė (-ės)

VISS IS vidinis portalas

VISS IS duomenų teikėjai

- Informacinės sistemos su kuriomis numatytos automatinės integracinės sąsajos
- Įstaigos, kurios teiks duomenis ne automatinio būdu.

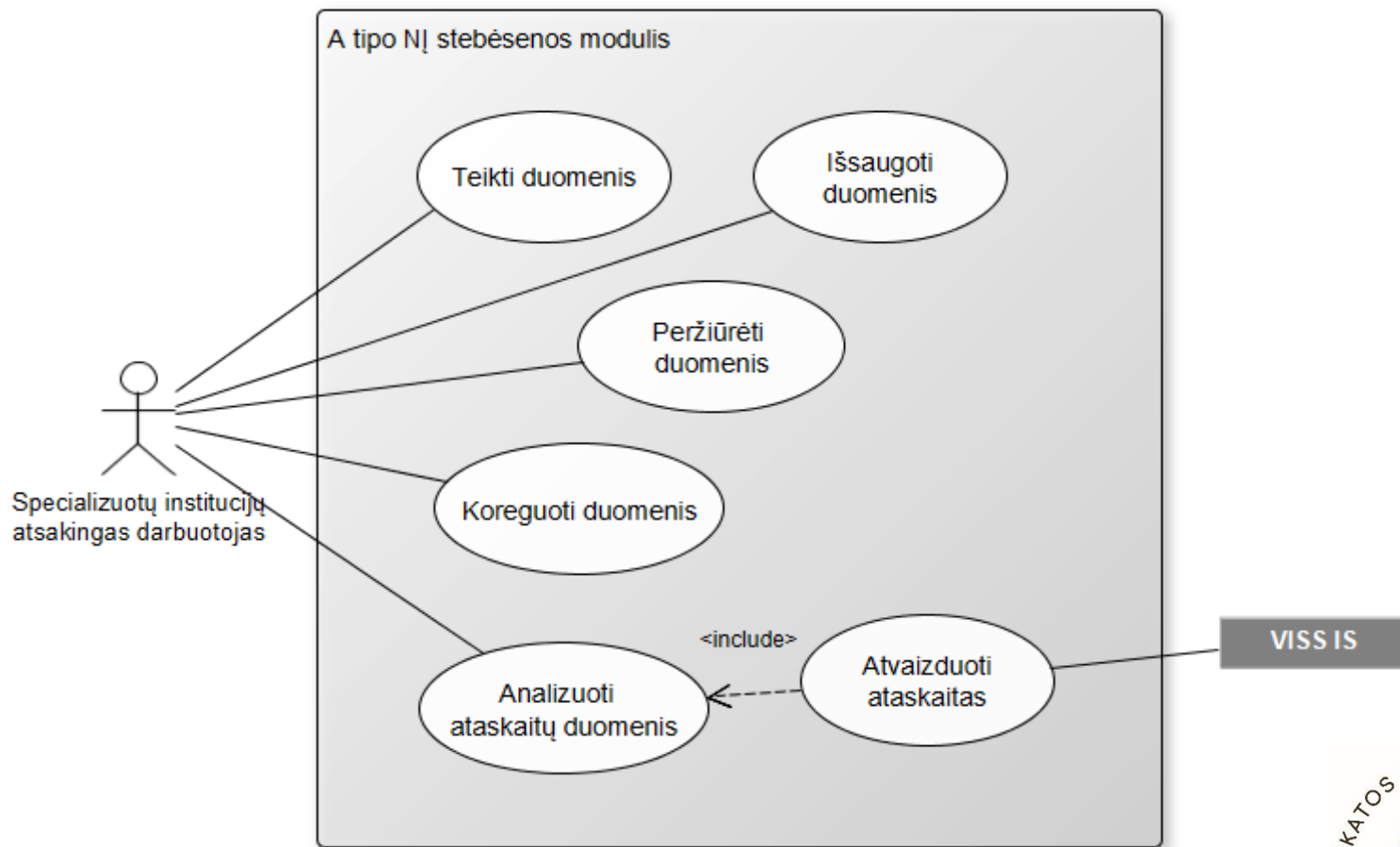

I alternatyva

Kompiuterizuojama įteisinta NĮ
stebėseną

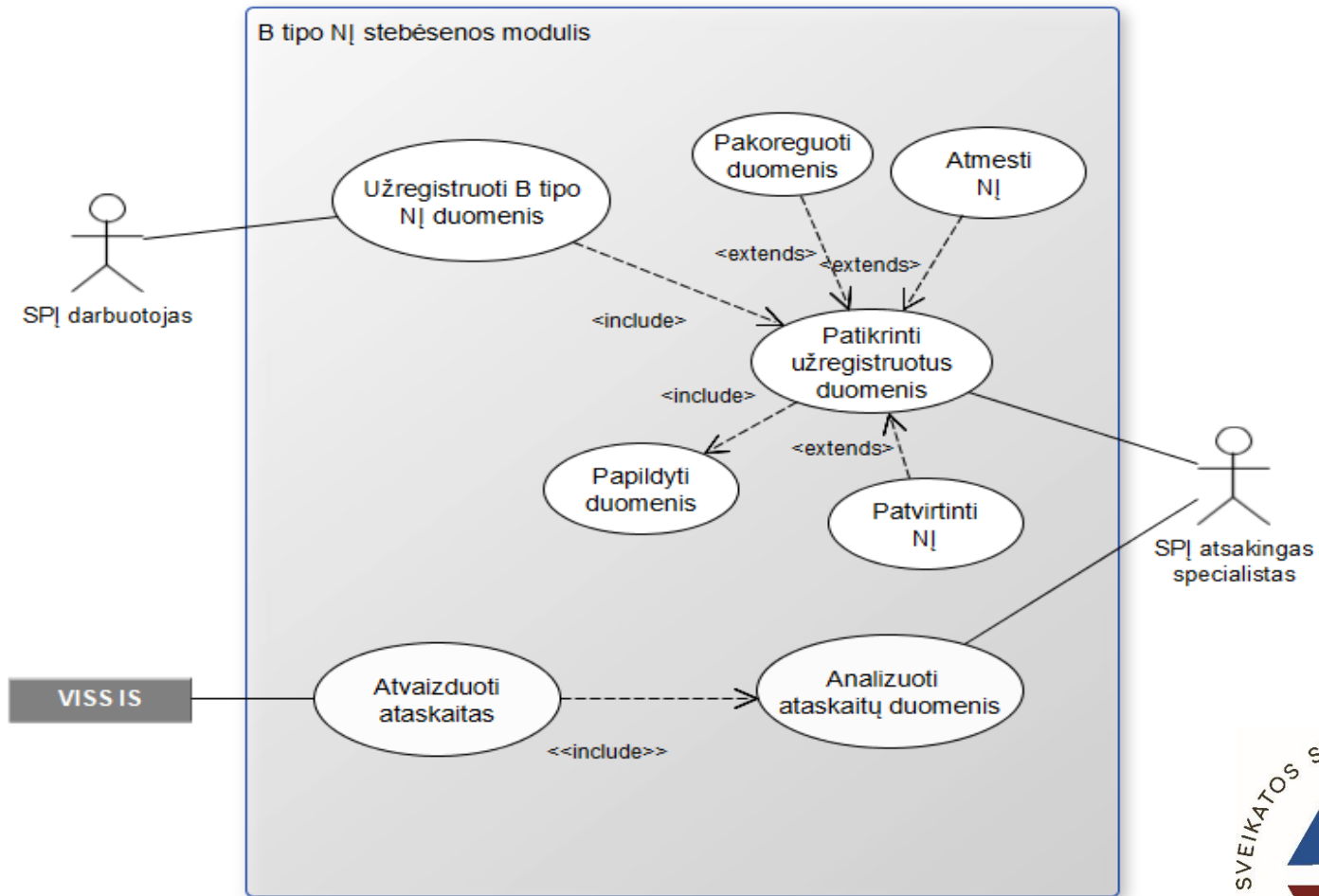
A sąrašo NĮ stebėsenos modulis

B sąrašo NĮ stebėsenos modulis

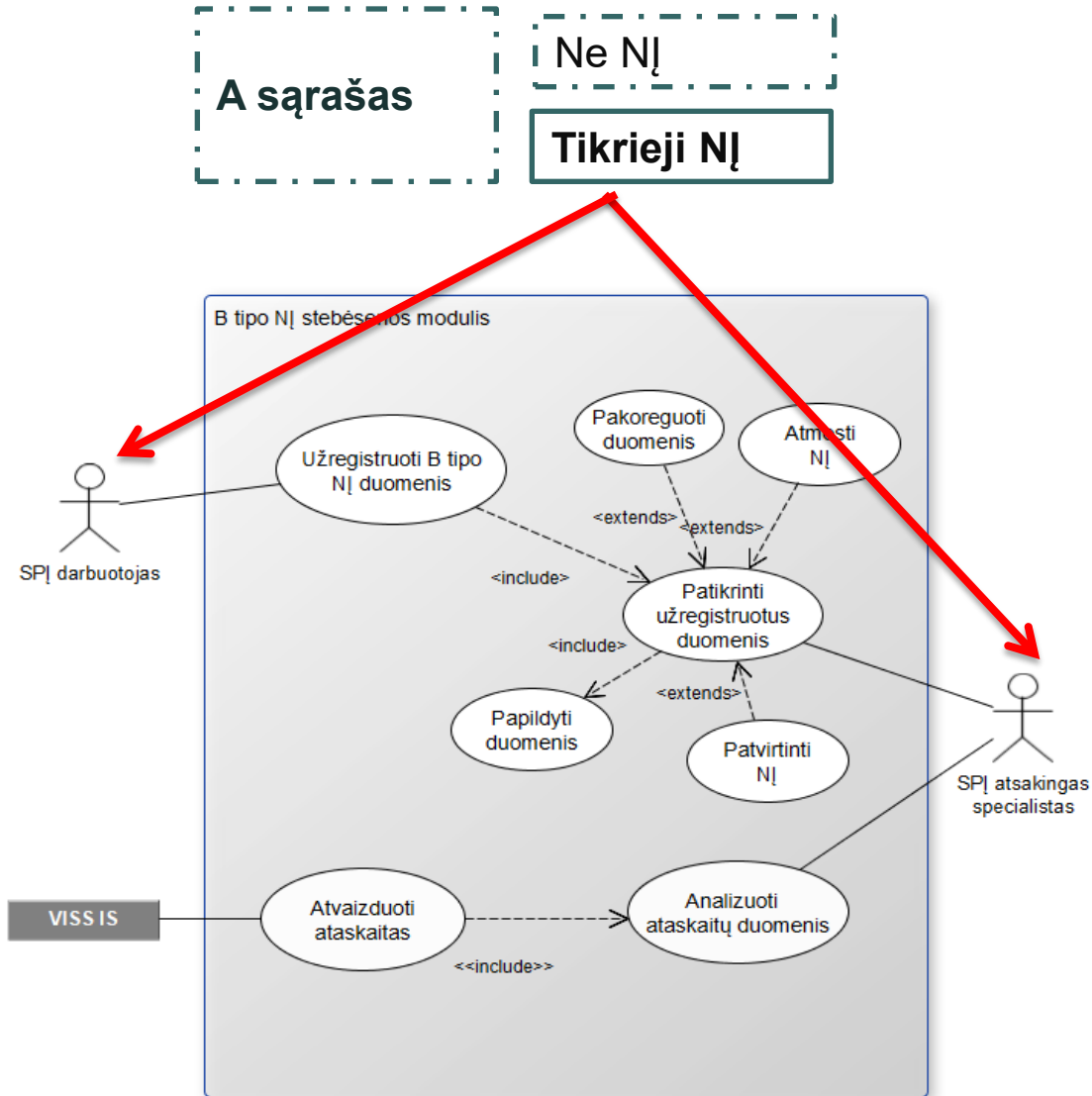
II alternatyva

Motyvai atsisakyti A sąrašo NĮ:

- Dviejų NĮ tipų (susijusių su vaistinių preparatų naudojimu ir nustatytų HI) stebėseną kompiuterizuota/ bus kompiuterizuota atskirai
- Skirtingos NĮ apibrėžtys pagal skirtingus teisės aktus;
- Skirtingi duomenų teikėjai - VASPVT, RSC, NTB, VVKT, HI, SAM
- Nevienodos apimtys skirtinga informacija apie atskirus NĮ tipus - neįmanoma kartu analizuoti ir skaičiuoti bendrus rodiklius

B sąrašo NĮ stebėsenos modulis

Klausimai?

Klausimai diskusijai

- Kokia priimtinesnė kompiuterizavimo alternatyva?
- Ar prasminga turėti A sąrašą NĮ teisės akte?
- Koks galėtų būti NĮ, nustatytų gavus pacientų skundus, registravimo mechanizmas?
- Gal ligoninės turi patirčių ar pasiūlymų, kaip registruoti tokius skundus?